

Jenni Pitko vihr ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä nuorten työpajatoiminnan varmistamiseksi (3 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa päätettiin, että nuorten työpajatoimintaan panostetaan. Näin ei kuitenkaan ole tapahtunut vuoden 2025 budjetissa. Määrärahat pysyvät ennallaan, mikä käytännössä tarkoittaa toiminnan hidasta ja määrätietoista heikkenemistä ja kuihtumista.

Nuorista noin joka kymmenes on työn ja koulutuksen ulkopuolella. Tämä ei ole kestävää yhteiskunnan eikä yksilön kannalta. Nämä ihmiset tarvitsevat tukea ja yhteiskunnan panostuksia.

Työpajatoiminnan apu ja tuki tavoittaa vuosittain yli 12 000 syrjäytymisvaarassa olevaa nuorta. Toiminta on tutkitusti vaikuttavaa ja kustannustehokasta. Työpajatoiminta on matalan kynnyksen tukea, johon nuori saa tulla omien tarpeidensa ja tavoitteidensa kanssa. Arjen toimintakykyä, minä-pystyvyyttä ja tulevaisuuden askeleita rakentaessa nuorella on työpajalla mahdollista nousta jaloilleen ja päästä työelämään tai koulutuspolulle. Noin 80 prosenttia työpajajaksoista päättyy nuoren kannalta positiiviseen käänteeseen tai lopputulokseen.

Työpajatoimintaa rahoitetaan nuorisotyön lisäksi myös muun muassa kuntouttavan työtoiminnan, työkokeilujen ja sosiaalisen kuntoutuksen kautta. Hyvinvointialueuudistuksen ja sittemmin julkisen talouden merkittävien leikkauspäätösten myötä on huomattavissa, että hallintokunnat ovat heikentäneet työpajatoiminnan rahoitusta ja edellytyksiä toisistaan huolimatta ja ilman kokonaisvaikutusarviointeja. Työpajatoiminta on tämän seurauksena erittäin suuren paineen alla ja paikallisesti jopa loppunut kokonaan. Näin on käynyt esimerkiksi Varkaudessa.

Hallitusohjelmaan on kirjattu myös, että oppivelvollisuuden suorittaminen mahdollistettaisiin työpajaympäristöissä. Tätä kannatettavaa uudistusta ei kuitenkaan voida toteuttaa, kun työpajatoimintaa ollaan talouspäätöksin ajamassa alas. Näin oppivelvollisten tukea tarvitsevien nuorten edellytykset suorittaa toisen asteen tutkinto ja päästä tehokkaasti työelämään eivät parane, eikä suomalainen osaamispääoma kehity. Hallitusohjelman tavoite jää täyttymättä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 3 000 000 euroa momentille 29.91.51 nuorten työpajatoiminnan varmistamiseksi.

Talousarvioaloite TAA 90/2024 vp

Helsingissä 4.10.2024

Jenni Pitko vihr

Tiina Elo vihr